

Sygn. akt **III AUa 98/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Aleksandrowicz

Sędziowie: SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans

del. SSO Renata Pohl /spr./

Protokolant: st. sekr. sąd. Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2018 r. w Poznaniu

sprawy **E. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 13 grudnia 2016 r. sygn. akt VIII U 2345/16

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;
2. zasądza od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji;
3. zasądza od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

del. SSO Renata Pohl	SSA Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans
----------------------	-------------------------------	--------------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 lipca 2016 r. znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z 1 lipca 2016 r. przyznał emeryturę E. G. od 1 lipca 2016 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek. Wysokość świadczenia określono na podstawie art. 26 ustawy na kwotę 5.101,67 zł, przyjmując za podstawę jej obliczenia kwotę zaewidencjonowanych składek na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 448.887,26 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 888.072,40 zł, sumę kwot pobranych emerytur podlegających odliczeniu 295.242,32 zł, średnie dalsze trwanie życia 207,9 miesięcy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. G. domagając się jej zmiany i obliczenia emerytury bez pomniejszenia podstawy jej wymiaru o sumę kwot pobranych emerytur w kwocie 295.242,32 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że w dacie złożenia przez odwołującego wniosku o emeryturę powszechną, jak i w dacie wydania zaskarżonej decyzji obowiązywał art. 25 ust. 1 b ustawy o emeryturach i rentach z FUS dający podstawy do odliczenia sumy kwot pobranych emerytur przy wyliczeniu emerytury powszechnej.

Wyrokiem z 13 grudnia 2016 r. sygn. akt VIII U 2345/16 Sad Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość należnej odwołującemu emerytury (według stanu na dzień 1 lipca 2016 r.) na kwotę 6.430,78 zł, przyjmując za podstawę jej wyliczenia kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 448.887,26 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 888.072,40 zł, średnią dalszego trwania życia 207,9 miesięcy.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia i rozważania prawne:

Odwołująca E. G. urodziła się (...)

Decyzją z 9 stycznia 2007 r. znak (...) na wniosek złożony 3 stycznia 2007 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. przyznał E. G. od 1 stycznia 2007 r. emeryturę, której wypłatę zawieszono z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Emerytura przyznana była na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem dla kobiety, która ukończyła (...) rok życia i miała co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Emerytura była następnie przeliczana.

W dniu 11 maja 2011 r. odwołująca złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego i ustaniem zatrudnienia 10 maja 2011 r.

W wyniku rozpoznania tego wniosku decyzją z 18 maja 2011 r. znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. ponownie ustalił wysokość świadczenia i podjął wypłatę emerytury od 1 maja 2011 r.

Kolejnymi decyzjami wysokość emerytury E. G. była waloryzowana i przeliczana w związku z doliczeniem stażu pracy.

Powszechny wiek emerytalny odwołująca osiągnęła (...) r.

W dniu 1 sierpnia 2012 r. E. G. złożyła wniosek o przeliczenie emerytury na nowych zasadach w związku z osiągnięciem (...) r. wieku emerytalnego.

W wyniku rozpoznania wniosku wydana została decyzja z 21 sierpnia 2012 r. znak (...). Odwołująca w terminie do zaskarżenia decyzji cofnęła wniosek o przeliczenie emerytury, wobec czego decyzją z 19 października 2012 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie wywołane wnioskiem z 1 sierpnia 2012 r.

W dniu 4 lipca 2016 r. E. G. złożyła wniosek o emeryturę domagając się jej wyliczenia na nowych zasadach.

W wyniku rozpoznania tego wniosku wydana została zaskarżona decyzja z 15 lipca 2016 r. znak (...). Emeryturę obliczono zgodnie z art. 26 ustawy, przyjmując:

- kwotę zaewidencjonowanych składek na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 448.887,26 zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 888.072,40 zł;
- sumę kwot pobranych emerytur 295.242,32 zł;
- średnie dalsze trwania życia 207,9 m-cy;

wyliczono emeryturę w kwocie 5.010,67 zł [(448.887,26 + 888.072,40) – 295.242,32]/ 207,9

Emeryturę zawieszono jako mniej korzystną od świadczenia dotychczas wypłacanego obliczonego na podstawie art. 53 ustawy.

Ostatnie obliczenie emerytury odwołującej na podstawie art. 53 ustawy miało miejsce decyzją z 20 stycznia 2016 r. znak (...), wysokość świadczenia wyniosła 5.336,34 zł.

Na podstawie tak ustalonego, niespornego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy odwołanie E. G. uznał za uzasadnione.

Podejmując rozważania prawne Sąd Okręgowy przywołał treść art. 26, art. 25 ust. 1 i art. 27 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2016 r., poz. 887 ze zm.).

Dalej Sąd Okręgowy powołując się na stanowisko wyrażone przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu postanowienia wydanego w sprawie P 11/14 (opubl. OTK-A 2015/10/167), które podzielił, uznał, że do sytuacji prawnej odwołującej nie znajduje zastosowania przepis art. 25 ust. 1 b ustawy, bowiem odwołująca nabyła prawo do uzyskania emerytury w wieku powszechnym ex lege z dniem spełnienia warunku wieku, tj. (...), a zatem przed wejściem w życie ustawy wprowadzającej do porządku prawnego przepis art. 25 ust. 1 b ustawy. Skoro tak to mamy do czynienia, w ocenie Sądu, z sytuacją, w której odwołująca nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy - 13 września 2011r., a zatem w kształcie i zakresie w jakim przysługiwało ono wedle ówczesnie obowiązujących przepisów, do których nie należał art. 25 ust.1 b ustawy. Przepis ten nie może mieć zastosowania do sytuacji prawnej odwołującej i zasad obliczenia przysługującej jej emerytury tylko i wyłącznie z tej przyczyny, że obowiązywał w dniu złożenia wniosku i wydania zaskarżonej decyzji. Skutkowało to koniecznością zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania odwołującej emerytury w wysokości (wg stanu na dzień wydania decyzji) obliczonej zgodnie z art. 25 ustawy (z wyłączeniem art. 25 ust. 1 b), która to pod względem rachunkowym pozostawała bezsporną.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany organ rentowy domagając się jego zmiany i oddalenia odwołania oraz zasądzenia od odwołującej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez nieuzasadnione niezastosowanie art. 25 ust. 1 b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w konsekwencji uznanie, że w przypadku ustalenia wysokości emerytury odwołującej nie należy podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustalonej zgodnie z ust. 1, pomniejszyć o sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem składki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W odpowiedzi na apelację E. G. wniosła o jej oddalenie. Stwierdziła, że nie znajduje do niej zastosowanie art. 25 ust. 1 b, ponieważ nie pobrała emerytury na podstawie art. 46 ustawy przyznanej decyzją z 9 stycznia 2007 r., gdyż ta była zawieszona z uwagi na kontynuację zatrudnienia, zaś od 1 maja 2011 r. pobiera emeryturę na podstawie art. 24 ust. 1 a pkt 1 ustawy, przyznaną w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, jednakże dokonuje ich odmiennej oceny prawnej.

Istota sporu w sprawie sprowadza się do ustalenia prawidłowości zastosowania normy prawnej wyrażonej w art. 25 ust. 1b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2017 r., poz. 1383) przy ustalaniu wysokości emerytury odwołującej obliczonej na podstawie art. 26 ustawy.

W pierwszej kolejności należy powołać podstawy prawne rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. do art. 25 ust. 1 dodano ust. 1 b, który stanowi, że jeżeli ubezpieczony pobierał emeryturę częściową lub emeryturę na podstawie przepisów art. 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r., poz. 1379), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny stwierdza, że wbrew twierdzeniom odwołującej prezentowanym w postępowaniu przez Sądem I instancji, jak i w odpowiedzi na apelację, pobrała ona emeryturę na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy emerytalnej. Decyzją z 9 stycznia 2007 r. została jej przyznana emerytura wcześniejsza (o symbolu (...)) na podstawie tego właśnie przepisu, co jest niesporne. Emerytury tej odwołująca nie pobierała, ponieważ jej wypłata została zawieszona na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej (obowiązującego do 7 stycznia 2009 r.) w związku z kontynuowaniem zatrudnienia. Organ rentowy o zwieszeniu wypłaty emerytury orzekł w decyzji z 9 stycznia 2007 r. przyznającej do niej prawo, zaznaczając, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Taki wniosek odwołująca złożyła 11 maja 2011 r. pisząc, że zwraca się z prośbą o wypłatę emerytury począwszy od maja br. w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego oraz rozwiązaniem stosunku pracy. Brak podstaw do potraktowania tego pisma jako wniosku o przyznanie prawa do emerytury pełnej w związku z ukończeniem wieku. Odwołująca wyraźnie wniosła o wypłatę emerytury, a nie jej przyznanie i obliczenie na nowo w związku z ukończeniem wieku emerytalnego. O tym, że taka była intencja odwołującej świadczy również brak jej reakcji na treść decyzji będącej rozpoznaniem tego wniosku, wydanej 18 maja 2011 r. Organ rentowy stwierdził, że rozpoznając wniosek o zmianę stażu pracy i podjęcie wypłaty świadczenia, od 1 maja 2011 r. ponownie ustala wysokość oraz wznowia wypłatę emerytury. Organ zatem ujawnił w treści decyzji, jak wniosek odwołującej z 11 maja 2011 r. odczytał, mianowicie jako wniosek o podjęcie wypłaty emerytury, a nie jako wniosek o przyznanie prawa do emerytury w związku z ukończeniem wieku, a ponadto wyraźnie orzekł o „ponownym ustaleniu wysokości i wznowieniu wypłaty świadczenia”. Gdyby odwołująca nie akceptowała takiego stanowiska organu wniosłaby od tej decyzji odwołanie, czego nie uczyniła. Dopiero 1 sierpnia 2012 r. odwołująca złożyła wniosek o emeryturę, czemu dała wyraz wypełniając stosowny druk ZUS (...). Do tego wniosku dołączyła pismo, w którym zażądała obliczenia emerytury na nowych zasadach w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego 9 maja 2011 r., który to wniosek następnie wycofała, co skutkowało umorzeniem postępowania. Ponownie wniosek o emeryturę odwołująca złożyła 4 lipca 2016 r., znowuż wypełniając stosowny druk ZUS (...), załączając do niego osobne pismo, w którym domagała się ustalenia wysokości świadczenia na nowych zasadach. Po rozpoznaniu tego wniosku została wydana zaskarżona decyzja. Analiza przebiegu postępowania rentowego, treści pism składanych przez odwołującą oraz decyzji wydawanych przez pozwany organ rentowy, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że odwołująca od 1 maja 2011 r. do 30 czerwca 2016 r. pobierała emeryturę wcześniejszą przyznaną decyzją z 9 stycznia 2007 r. na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej, a zatem objęta jest zakresem podmiotowym art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej.

Dalej Sąd Apelacyjny stwierdza, że znany jest mu wyrok Sądu Najwyższego powołany przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jednakże zgodnie z aktualną linią orzecniczą Sądu Najwyższego (por. wyrok z 6 kwietnia 2016r., II UK 78/15) „artykuł 26 ustawy emerytalnej nie funkcjonuje w „próżni normatywnej”, ale jest jedną z wielu jednostek legislacyjnych i redakcyjnych nowego systemu zabezpieczenia emerytalnego i dlatego powinien być interpretowany z uwzględnieniem powiązanych z nim regulacji normatywnych ustawy. Emerytura obliczona na podstawie art. 26, to „równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej

w sposób określony w art. 25" (ust. 1). Z kolei kwota ustalona "w sposób określony w art. 25", to podstawa obliczenia emerytury (art. 25 ust. 1), na którą składają się kwoty "składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185". Dalej idąc, stosownie do art. 25 ust. 1b, podstawę obliczenia emerytury pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli ubezpieczony "pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r., poz. 357)". Wszystkie opisane operacje stanowią obliczenie emerytury na podstawie art. 26.

Jak wynika z przytoczonej treści art. 25 ust. 1b, możliwość przejścia z systemu zdefiniowanego świadczenia (obliczonego według zasad wynikających z art. 53) do systemu zdefiniowanej składki wiąże się z koniecznością pomniejszenia podstawy obliczenia emerytury kapitałowej "o sumę kwot pobranych emerytur". Zasada ta, w zgodzie z art. 32 Konstytucji RP - w równym stopniu powinna dotyczyć wszystkich osób pobierających świadczenie (niezależnie od daty urodzenia) właśnie ze względu na „zrównanie” w art. 55 praw osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. z prawami osób urodzonych w latach 1949-1968. Ubezpieczony, urodzony przed 1 stycznia 1949 r., wyrażając wolę „wejścia” do systemu zdefiniowanej składki, zostaje jego beneficjentem na warunkach obowiązujących w tym systemie osoby urodzone w latach 1949-1968.

Trzeba też za Sądem Najwyższym podkreślić, że ubezpieczonym urodzonym w latach 1949-1968, zgodnie z art. 46, przysługują emerytury „na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39”, a więc w istocie są te same emerytury, jakie przysługują urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. i dla obu grup ubezpieczonych są one wyrazem przejściowego utrzymania przywilejów dotyczących możliwości nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Z tego punktu widzenia norma zawarta w art. 46 pełni rolę taką jak przepis intertemporalny (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10 i przywołane w nim orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego), ponieważ rozwiązuje kwestie związane z zachowaniem ekspektatyw praw nabytych w starym systemie, a więc pod rządami przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy o systemie emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (przed 1 stycznia 1998 r.). Innymi słowy, art. 46 rozstrzyga, które przepisy dotyczące świadczeń z systemu zdefiniowanego świadczenia (zasadniczo przewidzianego dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.) i pod jakimi warunkami (nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego, spełnienie warunków do uzyskania emerytury do 31 grudnia 2008 r. i dawniej rozwiązanie stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem) mają zastosowanie także do osób urodzonych w latach 1949-1968.

Zatem art. 46 nie kreuje samodzielnie (odrębnie) prawa do jakiś innych emerytur niż wynikające z art. 29, 32, 33 i 39, co obrazuje zestawienie go z art. 184, który ustanawia autonomiczne przesłanki prawa do emerytury różniące się od przesłanek przewidzianych w art. 32, 33, 39 i 40. Artykuł 46 jest więc jedynie normatywnym, międzyczasowym łącznikiem osób urodzonych w latach 1949-1968 z uprawnieniami płynącymi ze starego systemu emerytalnego, stąd emerytury „na podstawie art. 46” (jak to określa art. 25 ust. 1b), to w istocie emerytury „na podstawie art. 29, 32, 33 i 39”. Dlatego moc obowiązująca art. 25 ust. 1b rozciąga się także na osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r., które przed złożeniem wniosku, o którym mowa w art. 55, pobierały emerytury na podstawie art. 29, 32, 33 i 39, a dodanie art. 55a ust. 2 stanowi zwerbalizowanie treści normatywnej, która do tej pory wynikała z wykładni systemowej i funkcjonalnej.

W polskim porządku prawa ubezpieczeń społecznych nie było i ma szczególnego przepisu prawa, który zobowiązywałby organ rentowy do przyznania z urzędu emerytury z art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej w miejsce pobieranej wcześniejszej emerytury ustalonej na podstawie art. 46 tej ustawy, także i choćby dlatego że wysokość „nowej” emerytury nie zawsze będzie korzystniejsza niż wysokość emerytury wcześniej pobieranej. W szczególności warto zwrócić uwagę, że organ rentowy przyznaje z urzędu emeryturę, o której mowa w art. 24, ustalaną w systemie tzw. skapitalizowanej i zwaloryzowanej składki oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wyłącznie

zamiast, tj. w miejsce renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W judykaturze przyjmuje się, że nawet gdy przesłanki ustalenia prawa do emerytury zostały spełnione przed datą złożenia wniosku o emeryturę (art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej), to jej ustalenie, w tym przyznanie innego świadczenia emerytalnego w miejsce (zamiast) dotychczasowej wcześniejszej emerytury nie może nastąpić wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku emerytalnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2015 r., I UK 329/14, niepublikowany, lub z 24 listopada 2016 r., I UK 407/15). Wszelkie wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie zostały usunięte przez skład powiększony Sądu Najwyższego, który uznał, że do przyznania świadczenia konieczne jest ustalenie prawa do jego pobierania i wypłaty w określonej wysokości (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1989 r., III UZP 11/89, OSNCP 1990 nr 6, poz. 72 i wcześniejszą uchwałę z dnia 10 sierpnia 1988 r., III UZP 22/88, OSNCP 1989 nr 12, poz. 194). Pogląd ten zachował aktualność, a jego przyjęcie oznacza, że samo ustalenie prawa do „nowego” świadczenia emerytalnego przez stwierdzenie spełnienia jego warunków nie odpowiada przyznaniu świadczenia. Nawet jeżeli przesłanki uprawniające do tego świadczenia zostały spełnione przed datą złożenia wniosku o to świadczenie, to jego przyznanie nie może nastąpić wcześniej niż od miesiąca, w którym ten wniosek zgłoszono.

Stosownie do tej utrwalonej linii orzeczniczej, odwołująca nabyła prawo do wnioskowanej („nowej”) emerytury na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej dopiero od miesiąca złożenia w lipcu 2016 r. adekwatnego wniosku o to „nowe” świadczenie emerytalne (art. 129 ust. 1 ustawy) i w wysokości uwzględniającej ówczesny, tj. obowiązujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji stan prawny. W konsekwencji, wobec pobrania przez odwołującą kwot wcześniejszych emerytur, podstawę wymiaru „nowej” emerytury z art. 24 ust. 1 tej ustawy, pomniejsza się o kwoty stanowiące sumę kwot pobranych przez skarżącą wcześniejszych emerytur (art. 25 ust. 1b tej ustawy).

Podkreślenia wymaga, że wskazany art. 25 ust. 1b ustawy został dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z 11 maja 2012 r. (Dz.U. z 2012, poz. 637) zmieniającej ustawę emerytalną z dniem 1 stycznia 2013 r.

Można zakładać, że dodanie art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej wynikało z potrzeby usunięcia istotnych kontrowersji w praktyce zasad obliczania wysokości emerytury ustalonej na podstawie art. 24 i nast. ustawy emerytalnej przez emerytów, którzy wcześniej pobierali już świadczenia emerytalne. Oznacza to, że skorzystanie z przywileju przejścia i pobrania wcześniejszych emerytur na podstawie przepisów szczególnych dotyczących emerytur dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., o których mowa w rozdziale 3 Działu I ustawy emerytalnej, albo na podstawie art. 8 Karty Nauczyciela, uzasadnia i proporcjonalnie usprawiedliwia pomniejszenie podstawy wymiaru emerytury ustalonej na podstawie art. 24 ust. 1 i nast. ustawy emerytalnej o sumy poprzednio pobranych wcześniejszych emerytur, przy zastosowaniu mechanizmu ustalania wysokości świadczeń emerytalnych w zależności od proporcjonalnego prognozowanego „średniego trwania życia” osoby uprawnionej, ponieważ osobom uprawnionym do takich samych rodzajowo świadczeń powinna przysługiwać emerytura ustalana według takich samych (równych) zasad obliczania jej wysokości bez względu na datę złożenia wniosku emerytalnego. Każdy mechanizm ustalania wysokości świadczeń emerytalnych ma określone uwarunkowania majątkowe, które gwarantują prawem określoną wysokość ustalanych emerytur w prognozowanych długoterminowych okresach ich pobierania, przede wszystkim ze względu na zgromadzony kapitał składkowy, który pomniejszają wcześniej wypłacone kwoty pobranych długoterminowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Taki stan rzeczy usprawiedliwia ustawowe modyfikowanie wysokości emerytur ze względu na wcześniejsze pobranie i spożytkowanie tych samych rodzajowo, choć wcześniejszych świadczeń emerytalnych, które uszczupliły zgromadzony indywidualny kapitał emerytalny oraz fundusz ubezpieczeń społecznych, z którego emerytury są wypłacane. Co do zasady, wybór potencjalnie korzystniejszego sposobu wyliczania wysokości tego samego rodzajowo świadczenia emerytalnego wymaga wyraźnego oparcia ponownego ustalania prawa i wysokości świadczenia w konkretnych przepisach prawa pozytywnego (art. 108-113 ustawy emerytalnej).

Skoro zatem odwołująca wystąpiła o ustalenie emerytury na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej po dodaniu art. 25 ust. 1b tej ustawy, to przy ustalaniu podstawy wymiaru tej „nowej” emerytury oraz jej wysokości należało

stosować określoną wyraźnie w tym przepisie zasadę usprawiedliwionego pomniejszenia podstawy wymiaru ustalonej emerytury o sumy wcześniej pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W konsekwencji, skorzystanie z przywileju nabycia i pobrania wcześniejszych emerytur na podstawie przepisów szczególnych dotyczących emerytur dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., o których mowa w rozdziale 3 Działu I ustawy emerytalnej, albo na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, prowadzi do usprawiedliwionego pomniejszenia podstawy wymiaru „nowej” emerytury przysługującej z art. 24 ust. 1 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej o sumy kwot pobranych wcześniejszych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne (art. 25 ust. 1b tej ustawy; tak Sąd Najwyższy również w wyroku z 12 września 2017 r., II UK 381/16).

Stąd też, skoro w sytuacji ubezpieczonej wysokość świadczenia emerytalnego ustalano po dniu 1 stycznia 2013 r., do ustalenia wysokości świadczenia podlegającego wypłacie organ rentowy w sposób prawidłowy zastosował przywołany przepis art. 25 ust. 1b ustawy ww. obowiązujący w dacie ustalania wysokości świadczenia. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 22 stycznia 2015r. w sprawie sygn. akt III AUa 376/14 (Legalis nr 1242601).

Z tego też względu, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny zmienił punkt 1 zaskarżonego wyroku i odwołanie oddalił.

O kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje orzeczono punkcie 2 wyroku, zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

del. SSO Renata Pohl	SSA Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans
----------------------	-------------------------------	--------------------------------